

УЫ

ІН, ЕҢБЕКШІЛЕР
6) П ПЕТРОПАВЛ

Шығуына 33 жыл
саны 20 тыйын.

БК(б)П

ының
сауда
міту

саласында табыс-
өзіндік бағасының
еті 1952 жылғы
ының мемлекеттік
в деп тапты.

аулы етті:

ының мемлекеттік

12 процент

12 процен

15 процент

басқа

15 процент

12 процент

12 процент

15 процент

15 процент

Қазақ ССР Жоғарғы Советінің мәжілістері

Қазақ ССР-інің 1952 жылға арналған Мемлекеттік бюджеті туралы және Қазақ ССР-інің 1950 жылғы Мемлекеттік бюджетінің орындалуы туралы

Қазақ ССР Финанс министрі Т. ТӨЛЕБАЕВТЫҢ баяндамасы

Депутат жолдастар! Үшінші сайланған Қазақ ССР Жоғарғы Советінің екінші сессиясы ұлы Отанымыздың орасан зор жаңа жеңістерге жетуі арқасында совет халықтарының саяси және өндірістік белсенділігі онан сайын мықтап күшейген жағдайда өткізіліп отыр.

ССРО Министрлер Советі жанындағы Орталық санақ басқармасының «1951 жылы ССРО халық шаруашылығын өркендетудің мемлекеттік жоспарының орындалу қорытындылары туралы» хабарында келтірілген цифрлар және ССРО Жоғарғы Советінің жақын арада өткен сессиясында ССРО Финанс министрі Зверев жолдастың «ССРО-ның 1952 жылға арналған Мемлекеттік бюджеті туралы» баяндамасында келтірілген мәліметтер Совет Одағының экономикасы мен мәдениетінің мықтап өркендегенін дәлелдейді.

Еліміздің халық шаруашылығы күшті қарқынмен өркендеп алға басуда. 1950 жылмен салыстырғанда 1951 жылы өнеркәсіп өнімін шығару 16 процент артты. Дәнді дақылдардың жалпы түсімі 7 миллиард 400 миллион пұтқа жетті, техникалық дақылдар өнімі үздіксіз ұлғаюда, қоғамдық мал барған сайын көбеюде.

Совет Одағы еңбекшілерінің 1951 жылғы жаңа табыстары шаруашылықтың социалистік системасының капиталистік системадан аса ұлы артықшылығын тағыда дәлелдейді.

АҚШ бастаған империалистік лагерьде дүниежүзілік жаңа соғысқа әзірлік, жан-

жеті кірісі жағынан 4.034,7 миллион сом, шығысы жағынан 3.936,7 миллион сом, 1951 жылы алғашқы мәліметтер бойынша, кірісі жағынан 4.238,9 миллион сом, шығысы жағынан 4.154,2 миллион сом болып орындалды.

1950 жылы сыяқты 1951 жылы да бюджет кірісі, шығысынан асыра орындалды.

1951 жылы республиканың Мемлекеттік бюджеті кіріс жағынан 41,3 миллион сом асыра орындалды; бюджеттің кірісі 1950 жылғыдан 204,1 миллион сом, немесе 5 процент артты.

1951 жылы республиканың Мемлекеттік бюджетінің кірістері негізінен социалистік кәсіпорындары мен ұйымдардан түскен қаржыдан құралды. Бұл кіріс 2.703,2 миллион сом, немесе бюджеттің барлық кірістерінің 63,8 проценті болды, оның ішінде айналым салығынан 2.116,8 миллион сом, мемлекеттік кәсіпорындары мен шаруашылық ұйымдардың пайдасынан алынатын үлестен 284,7 миллион сом түсті.

1951 жылы республиканың бюджетіне пайдаған үлес беру жоспары 102,2 процент орындалды. Алайда бұл жерде мынаны көрсету қажет: жоспар тұтасынан алғанда асыра орындала тұрса да, Қазақ ССР-нің бірқатар министрліктері мен республикалық мекемелері 1951 жылы өздерінің бюджет алдындағы міндеттемелерін орындамай, 15,8 миллион сом қаржыны кем берді. Атап көрсеткенде олар мыналар: Кинематография министрлігі, Ет және сүт өнеркәсіп министрлігі,

миллион сом, шығысы — 3.821,2 миллион сом.

1952 жылға арналған жергілікті бюджеттердің көлемі 2.418,5 миллион сом болып белгіленді, мұның өзі — республиканың Мемлекеттік бюджетінің 54,6 проценті, 1951 жылғымен салыстырғанда жергілікті бюджеттер 175 миллион сом, яғни 7,8 процент көбейеді, облыстарға бөлгенде кірісі мен шығысы жағынан мынадай мөлшерде белгіленді:

(Мың сом есебімен)

Алматы облысы	121.467
Ақмола облысы	132.283
Ақтөбе облысы	126.976
Шығыс Қазақстан облысы	189.157
Гурьев облысы	105.025
Жамбыл облысы	130.671
Батыс Қазақстан облысы	132.986
Қарағанды облысы	239.736
Қызылорда облысы	97.408
Бөкшетау облысы	112.348
Қостанай облысы	141.461
Павлодар облысы	117.501
Солтүстік Қазақстан облысы	125.209
Семей облысы	152.677
Талдықорған облысы	131.313

Қазақ ССР-інің 1952 жылға арналған Мемлекеттік бюджетінің кірісі

Депутат жолдастар! Қазақ ССР Мемлекеттік бюджетінің негізгі кірісі, социалистік ұдайы өндіріс заңдары бойынша үздіксіз өркендеп отырған социалистік кәсіпорындар мен ұйымдардың түсімінен құралады.

Республиканың 1952 жылға арналған

Оңтүстік Қазақстан облысы 237.261
Алматы қаласы 125.067

Жергілікті бюджет бойынша белгіленген қаржы жергілікті халық шаруашылығын және әлеуметтік - мәдени шараларды өркендету жөніндегі 1952 жылға белгіленген жоспардың орындалуын қамтамасыз етеді.

Еңбекшілер депутаттары облыстық, қалалық және аудандық Советтерінің атқару комитеттері және финанс орындары бюджет бойынша белгіленген барлық кірістердің мезгілінде түгел түсуін, жергілікті шаруашылық, мектептер, ауруханалар, балалар үйлері және басқа әлеуметтік - мәдени шаралар қажетіне керекті қаржының үздіксіз беріліп отыруын қамтамасыз етуге міндетті.

Еңбекшілер депутаттары облыстық, қалалық және аудандық Советтерінің атқару комитеттері, әсіресе ауыл-селолық Советтерде бюджет қаржысын пайдалануды мейлінше жақсартып, бұл жұмысты ұйымдастыру ісінде оларға нақтылы практикалық көмек көрсетіп отыруға тиіс.

төзуге болмайды. Өнеркәсіп орындарының өнім өткізетін базалардың және сауда ұйымдарының басшылары Мемлекеттік бюджет алдындағы финанс міндеттемелерінің мезгілінде және толық орындалуын қамтамасыз етуге тиіс.

Республиканың 1952 жылға арналған

кондитер заттары	10 процент
Ашық карамель	15 процент
Печенье, вафли, кекс, торт, морожрый, пряник, сухары және басқа ұндардан жасалған кондитер заттары	12 процент
Варенье, джем және желе	10 процент
Витаминдер	10 процент
Таза шай	20 процент
Таза кофе және какао	15 процент
Кофе сусындары	10 процент
Тұз	30 процент
Уксус эссенциясы	15 процент

ЖЕМИСТЕР

Алма, алмұрт және жүзім	20 процент
Тоназытылған жеміс және жидектер	20 процент
Кептірілген жемістер және өрік	20 процент

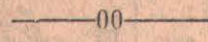
ОВОЩЬ ЖӘНЕ ЖЕМИС КОНСЕРВІЛЕРІ

Таза овощ консервілері: қыяр, бұрыш, жасыл бұршақ, томат және тоназытылған овощтар	20 процент
Жеміс консервілері: компот, пюре және паста, овощ маршнаттары, томат-паста, томат-пюре, жеміс және томат суестары	10 процент
Таза соқтар: жүзім, алма, кара өрік және томат	20 процент

2. Осыған сәйкес ресторандарда, асханаларда және көпшілік тамақтанатын басқа да орындарда баға кемітілсін.

3. 1952 жылғы 1 апрельден бастап кітаптардың, оның ішінде оқу кітаптарының бөлшек сауда бағасы орта есеппен 18 процент кемітілсін.

4. Сол сыяқты, 1952 жылғы 1 апрельден бастап қонақ үйлердің нөмерлері үшін төленетін ақы орта есеппен 15 процент кемітілсін.

Ұста Арысланов

Облысымыздың барлық кәсіпорында-рындағы сыяқты «Молот» артельнің кол лективі де Қазақ ССР Жоғарғы Советінің сессиясы құрметіндегі кеңінен өрістетеген социалистік жарысты дүние жүзі еңбекшілерінің халықаралық ынтымақ күні—1 Май мерекесі құрметіндегі социалистік жарысқа ұштасырды. Бұл күндері артельдің барлық мүшелері даңқты мерекені жаңа тартулармен қарсы алу үшін қажырлы күрес жүргізіп келеді.

Солардың бірі —кәсіпорнындағы озат стахановшы—ұста Зағит Арысланов. Ол өткен жылы тапсырмасын 124 процент

орындап, жоспардан тыс 2500 сомның жоғары сапалы өнімдерін берді, өзі өңдейтін бөлшектердің өзіндік бағасын 7 процентке дейін кемітті.

Қазір де Арысланов жолдастың өндірістік көрсеткіштері ешбір кеміген жоқ. Февраль және март айларында ол 1 мың сомға жуық мемлекет қаржысын үнемдеді. Арысланов өңдейтін бөлшектердің сапасы әрқашан да жоғары болады. Стахановшы-ұста өзінің мұндай табыстарына еңбектің озат әдістерін тиімді қолдана білу арқылы жетуде.

Н. ЕЛАМАНОВ.

өнім шығару жоспары 1951 жылы 100 процент орындалып, 1950 жылғымен салыстырғанда 113 процент болды.

1951 жылы республиканың кәсіпорындары елімізге жылдық жоспардан тыс едәуір мөлшерде көмір, мұнай, болат, прокат, руда, сол сыяқты жеңіл және тамақ өнеркәсібі өнімінің көптеген түрлерін берді.

Қазақстанның социалистік ауыл шаруашылығы онан әрі өркендеуде. 1951 жылы республикамызда егіс көлемі 1950 жылғыдан 10 процент ұлғайды. Ауыл шаруашылық өндірісі отандық ең жаңа озат техника негізінде үздіксіз өркендеуде, ауылшаруашылық жұмыстарының механикаландырылуы барған сайын артуда. 1951 жылы республикамызда барлық дөңді дақылдардың 87 проценті комбайнмен жыйналды.

Халық шаруашылығын өркендетудегі табыстармен қатар, социалистік қор жыйнау онан сайын өсті, мұның өзі Қазақ ССР Мемлекеттік бюджетін ойдағыдай орындауға көмектесті.

Қазақ ССР Жоғарғы Советінің бекітуіне талсырылған есеп бойынша, 1950 жылы Қазақ ССР-нің Мемлекеттік бюд-

Қазақ ССР-інің 1952 жылға арналған Мемлекеттік бюджеті

Депутат жолдастар! Өткен жылдың аяғында болып өткен Қазақстан Коммунист (большевиктер) Партиясының V съезі Қазақстан партия ұйымының және барлық еңбекшілерінің бірауыздылығын, даңқты коммунист партиясының, Совет үкметінің, ұлы Сталиннің төңірегіне берік топталғандығын айқын көрсетті. (Қолшалақтау). БК(б)П Орталық Комитеті мен Совет үкметінің нұсқауларын негізге ала отырып, съезд халық шаруашылығы мен мәдениетті онан сайын мықтап өркендетудің зор программасын белгіледі. Мұның өзі республикамыздың 1952 жылға арналған мемлекеттік халық шаруашылығы жоспарынан айқын көрініп отыр. Бйыл өнеркәсіп, ауыл шаруашылығы, күрделі құрылыс мықтап күшейтілуге тиіс; халық ағарту, денсаулық сайтау ісін онан сайын жақсарту, республикамыздың еңбекшілерінің

мелер 419,7 мың шаршы метр жаңа тұрғын үйлер салдырып, пайдалануға тапсырды. Тас жолдар мен қара жолдар едәуі ұлғайтылып жақсартылды, автобус қатынасы кеңейтілді, қалалар мен аудан орталықтарың көркейту жақсартылды.

1951 жылы республикада халық ағарту, денсаулық сақтау, ғылым, кадрлар даярлау ісін жақсарту жөнінде бірсыпыра шаралар жүзеге асырылды.

1951 жылы денсаулық сақтау қажетіне жұмсалған бюджет қаржысы есебінен республикада ауруханалар, олардағы төсек орындар, әйелдер босанатын үйлер және басқа емдеу-профилактикалық мекемелер көбейтілді, олардың ең жаңа медициналық құралдармен жабдықталуы жақсартылды.

Бұл келтірілген цифрлар 1951 жылы Қазақ ССР Мемлекеттік бюджетінің кіріс жағын ойдағыдай орындаудың нәтижесінде, халық шаруашылығының жоспары бойынша белгіленген зор жұмыстардың: республикамыздың экономикасын мәдениетін онан әрі өркендету, еңбекшілердің әл-ауқатын арттыру шараларының жүзеге асырылуы қаржымен қамтамасыз етілгенін дәлелдейді.

әл-ауқатын және тұрмыс дәрежесін арттыру жөнінде едәуір жұмыстар жүзеге асырылуға тиіс.

Сіздердің қарап, бекітуіңізге тапсырылған Қазақ ССР -інің 1952 жылға арналған Мемлекеттік бюджеті осы аса маңызды міндеттерді орындауды көздейді.

Қазақ ССР Министрлер Советі республиканың 1952 жылға арналған Мемлекеттік бюджетін мына мөлшерде қабылдады: кірісі—4.462,4 миллион сом, шығысы 4.427,5 миллион сом, кірісі шығысынан 34,9 миллион сом артық. 1951 жылғымен салыстырғанда бюджеттің кірісі 5,3 процент, шығысы 10,2 процент артық.

Қазақ республикасының 1952 жылға арналған Мемлекеттік бюджеті құрамында республикалық бюджет мынадай мөлшерде бекітуге ұсынылады: кірісі —3.856,1

нің өнім себепті, берді.

Қазақ лігінің өнеркәсіп орындар

Айналымында жұмысы сауда ұ Алайда әлі де өнеркәсіп белгілен

ған сом ры аяқ таж және лион салары— 4,6 м жәшік, керосин лар бой салдары нан 30 кем тү

Сауда варды жөнелт мын ш көп уа және р варлары

Кәсіп айналымы фи шаруал тексері ырыған ішінде ры ме Семей ұйымд ғанды Гурьев Оңтүсті милли Фин

Министрі Т. ТӨЛЕБАЕВТЫҢ баяндамасының соңы

Халық шаруашылығын қаржыландыру

д әртүрлі министрлі- ресінің Ал- ұрынғы аға ік есепті р-материал- ұға, 2.181 не ысырап салдарынан олы қор сом зыян министр- тан мемле- в-мыс» ба- бухгалтері документсіз а есептеп, ың өнімнің заводтың н жасауы- ердің, ве- ргандары-) бухгалтер есеп беру і жақсар- ұға тиіс. ылы Сталин есте тұту- ған жерде ешқандай жоспарлы «есеп беру Есеп беру руашылық мемлекеттік ржы бере- де бақылау зор кемші- рқатар об- Оңтүстік Алматы мен кре-

Халық шаруашылығының жоспарына сәйкес республиканың мемлекеттік бюджеті бойынша одақтық- республикалық және республикалық өнеркәсіпті қаржыландыруға 195 миллион сом, ауыл шаруашылығын, орман, су шаруашылығын және совхоздарды қаржыландыруға 896,5 миллион сом, тұрғын үй- коммуналдық құрылысқа 61,6 миллион сом, жол шаруашылығына, транспортқа және байланысқа 53,2 миллион сом, халық шаруашылығының басқа салаларына 271,1 миллион сом бөлінеді.

1952 жылы күрделі құрылысқа бюджеттен аса көп қаржы—558 миллион сом беріледі. Кәсіпорындар мен шаруашылық ұйымдарының өздерінің қаржысын қосқанда бұл қажетке жұмсалатын қаржы 794,7 миллион сом болады.

1951 жылы республиканың көптеген министрліктері, кәсіпорындары, ұйымдары күрделі құрылысқа берілген қаржыны толық пайдаланбады, сөйтіп, бірсыпыра аса маңызды құрылыстар аяқталмады, пайдалануға тапсырылмады. Жеке министрліктердің құрылыс ұйымдары құрылыс материалдарын нашар пайдалану, құрылыс материалдарын үнемдемеу және үстеме шығындарды көбейту салдарынан құрылыстың сметалық бағасының өсуіне жол берді.

Республиканың Құрылыс материалдары өнеркәсіп министрлігінің «Казпромстрой» тресі құрылыс программасын небәрі 48,4 процент орындады. 1.340 мың сомдық құрылыс материалдарын артық жұмсады, 1.206 мың сом орынсыз шығын шығарды, үстеме шығындарды 86,2 процент көбейтті. Жоспар бойынша 809 мың сом пайда келтіру орнына, бұл трест жыл аяғында 2.733 мың сом зыян көрді.

Қазақ ССР Совхоздар министрлігінің кәсіпорындары күрделі құрылыс жұмыстарының жоспарын тұтастайан атқара-

қаражаттың 20,7 проценті Балық өнеркәсіп министрлігінің кәсіпорындары белгіленген айналмалы қаражаттың айналымын 31 күн шабадатты және 6,0 миллион сом қаржы айналымға қатыспай қалды; Жеңіл өнеркәсіп министрлігінің кәсіпорындары айналмалы қаражаттың айналымын 4 күн шабадатты және нормадан тыс товар-материал запастарын жасауға айналмалы қаражаттан 16,5 миллион сом жұмсады.

Республиканың жоғарыда көрсетілген және басқа министрліктері кәсіпорындарының айналмалы қаражатын пайдаланудағы бұл кемшіліктердің бәрі мынадан туып отыр: кәсіпорындар мен министрліктердің басшылары өндіріс процестерін жақсартуға, шикізатпен, материалдармен жабықтауды дұрыс ұйымдастыруға, мемлекеттік финанс тәртібін бұлжытпай орындау күресін ұйымдастыруға күнбе-күн қамқорлық көрсетіп отырмады. Министрліктердің, ведомстволардың, кәсіпорындардың және ұйымдардың басшылары айналмалы қаражаттың айналымын тездетуді көздейтін социалистік жарысты көң өрістетуге тиіс.

Республиканың финанс орындары, Мемлекеттік банк мекемелері және ұзақ мерзімді қаржы беретін банктер кәсіпорындар мен шаруашылық ұйымдарының айналмалы қаражаттың жайын және пайдаланылуын күнбе-күн бақылап отыруды күшейтіп, шаруашылыққа ұқыпсыздықты, финанс тәртібін бұзушылықты жоюға ақша арқылы әсер етуге тиіс.

Республиканың Мемлекеттік бюджеті бойынша ауыл шаруашылығын онан сайын өркендетуге жылма-жыл көп қаржы беріліп келеді.

1952 жылға арналған бюджет бойынша бұған берілетін қаржы 1951 жылы пайдаланылған қаржыдан мынадай мөлшерде көбейтіледі: Су шаруашылығы

ның шұғыл міндеті. Жерді жайып суару, көпжылдық және біржылдық шөптер, малазығындық жемістамырлы дақылдар-

ды, сүрлейтін дақылдарды егу және басқа сондай жұмыстарды көңінен күшейту керек.

Әлеуметтік-мәдени шараларға берілетін қаржы

Депутат жолдастар! Большевиктік партия мен совет үкметі совет адамдарының тұрмыс және мәдениет дәрежесін барған сайын арттыра беруге, оларды коммунистік саналылық рухында тәрбиелеуге үнемі қамқорлық көрсетіп келеді. Мұны ұлы мақсат — коммунизмге қарай ойдағыдай алға басудың аса маңызды шарты деп танып, партия мен үкмет халық ағарту ісіне және мәдени-ағарту орындарының қажетіне, денсаулық сақтау және еліміздің еңбекшілерін әлеуметтік қамтамасыз ету ісіне орасан көп қаржы бөлу де.

Бұған Қазақ ССР-інің Мемлекеттік бюджеті айқын дәлел бола алады. Балық шығыстың жартысынан артығы осы мақсаттарға жұмсалады.

1952 жылы әлеуметтік-мәдени шараларға 2.506,7 миллион сом бөлінеді. Бұл қаржы 1951 жылдан 186,4 миллион сом, яғни 8 процент көбейтіледі. Оның ішінде халық ағарту жұмысына 1.635,3 миллион сом, денсаулық сақтау жұмысына 656,4 миллион сом, әлеуметтік қамсыздандыруға 203,3 миллион сом және физкультураға 11,7 миллион сом бөлінеді.

Бұл қажетке арналған қаржының көбейтілуі быйыл мектептерді, мәдени-ағарту, емдеу-профилактика орындарын және басқа медициналық орындарды едәуір көбейтуге мүмкіндік береді. 1952 жылы 34 мектеп, 20 қалалық және селолық аурухана, әйелдер босанатын екі үй, емханалар және мүгедектер үйлерін салу көзделеді.

1952 жылы республиканың жалпы міндетті оқу мектептерінде 1.333 мың адам оқыйды. Жетіжылдық мектептерде оқушылардың саны өткен жылғыдан 83

1951 жылғы жұмсалған қаржыдан 54 миллион сом, яғни 9 процент көбейтіліп, республикамызда денсаулық сақтау ісінің онан сайын жақсартылуын қамтамасыз етеді.

Быйыл бюджет бойынша физкультура жұмыстарына берілетін қаржы едәуір көбейтіледі, 1951 жылдан 24,3 процент көбейтіледі. Жоспар бойынша Қазақстанның Орта Азия республикалары спартакладасына қатысуы көзделеді.

1952 жылы әлеуметтік қамсыздандыру қажетіне бөлінетін қаржы өткен жылғыдан 16,8 миллион сом, яғни 9 процент көбейтіледі. Еңбек мүгедектеріне пенсия беруге 159,3 миллион сом бөлінеді.

Мемлекеттік бюджет бойынша халықтың денсаулығын сақтау қажетіне, мәдени-ағарту жұмысына және әлеуметтік қамсыздандыру қажетіне бөлінген қаржының толық және тыңғылықты пайдаланылуын қамтамасыз ету республиканың денсаулық сақтау орындарының, мәдени-ағарту және әлеуметтік қамсыздандыру мекемелерінің, еңбекшілер депутаттары Советтері атқару комитеттерінің, финанс орындарының жауапты және зор міндеті болып табылады.

Республиканың 1952 жылға арналған Мемлекеттік бюджеті бойынша басқару және сот орындарының қажетіне бөлінетін қаржы 382 миллион сом мөлшерінде белгіленді. Бұл қаржыны белгілегенде, 1951 жылғы Үкметтің қарары бойынша, әкімшілік-басқару аппараты санының онан сайын азайтылатыны, оның шығынының кемітілетіні ескерілді.

Әкімшілік-басқару аппаратын ықшамдап, оның шығынын азайту қажеті

Міндет — барлық министрліктер мен ведомстволардың бақылау- тексеру жұмысын күшейтіп, өндіріс жоспарларының орындалуына және товарлардың өткізілуіне үнемі терең экономикалық талдау жасап отыратын, халық шаруашылығының барлық қорларын тауып, оны социалистік құрылыс қажетіне пайдаланатын, мемлекеттік финанстардың бұл жүйемен орындайтын дәрежеге жету.

Халық шаруашылығында үнем тәртібінің, өнімнің өзіндік бағасын барған сайын кеміту үшін күресінде әрбір кәсіпорнының, шаруашылық ұйымының және мекеменің есебін, есеп беруін дұрыстап сана қоюдың, бас (аға) бухгалтерлердің өздеріне үкмет берген праволарды және жүктеген міндеттерді бұлықтып орындауының ерекше маңызы бар.

Республиканың бірешыра кәсіпорындары мен шаруашылық ұйымдарында есеп өте нашар жүргізіледі, есеп беру жұмысында тәртіп жоқ. Бас (аға) бухгалтерлер өздеріне үкмет жүктеген мемлекеттік бақылаушы міндеттерін орындамайтыны былай тұрсын, қайта көп

шығын орындары жұмысты нашар істеді, мұның салдарынан олар ауылшаруашылық салығын жыйнау жоспарының орындалуын қамтамасыз етпеді, халықтан және колхоздардан алынатын салықтардың көп сомасының мезгілінде жыйналмауына жол берді. Республиканың Финанс министрлігі бұл облыстардың финанстарының жұмысын жақсарту шараларын қолданды, оның ішінде Алматы және Оңтүстік Қазақстан облыстық финанстар бөлімдерінің басшылығы күшейтілді.

Республиканың 1952 жылға арналған Мемлекеттік бюджетінде мемлекеттік заемдардан түсетін кіріс — бюджеттің барлық кірісінің 12,1 процентідей.

Бүкіл Совет Одағындағыдай, біздің республикамызда да мемлекеттік заемдарға жазылу жыл сайын зор табыспен өткізілуде. Мемлекеттік заемдардың қаржысы социалистік Отанымыздың қуатын нығайтуға, коммунизмнің сталиндік ұлы құрылыстарын салуға, еңбекшілердің материалдық және мәдени-тұрмыс дәрежесін одан сайын арттыруға жұмсалатынын совет адамдары біледі.

Бұл жұмыстың маңызын мықтап өркендетуге, мәдениетін гүлдендіруге, еңбекшілердің әл-ауқатын одан сайын арттыруға үнемі қамқорлық көрсетіп отырғанын тағыда дәлелдейді.

1952 жылға арналған бюджеттің барлық шығыс сомасының 33,4 проценті республиканың халық шаруашылығын одан әрі өркендетуге, 56,6 проценті әлеуметтік-мәдени шараларға беріледі. Халық шаруашылығына жұмсалатын қаржының жалпы бюджет сомасында алатын орны 1951 жылғы 31,4 проценттен 1952 жылғы 33,4 процентке дейін көбейтіледі.

Мұның негізгі құрал-жабдықтарын мезгілінде күрделі жөндеуден өткізудің халық шаруашылығы үшін зор маңызы бар. Бұл қажетке жыл сайын бюджеттен және амортизация үлесі есебінен көп қаржы беріледі. 1951 жылы республиканың халық шаруашылығы бойынша бұған 142,1 миллион сом қаржы берілді. 1952 жылға бұл шығындар барлығы 153,8 миллион сом, бюджет есебінен 28,4 миллион сом болып белгіленді.

Кәсіпорындардың, шаруашылық ұйымдарының және еңбекшілер депутаттарының жергілікті Советтері атқару комитеттерінің басшылары 1952 жылы күрделі жөндеуге бөлінген қаржыны мезгілінде және неғұрлым тиімділікті пайдалану шараларын қолдануға тиіс. 1951 жылы күрделі жөндеуге бөлінген қаржыдан 3 миллион сомнан астам қаржы, оның ішінде тұрғын үй-коммуналдық шаруашылыққа бөлінген қаржыдан 1,4 миллион сом пайдаланылмады.

Өндірістің және товар айналымының ұлғаюына сайкес, кәсіпорындар мен шаруашылық ұйымдарының өздеріне тән айналыс қаржысын көбейтуге республиканың мемлекеттік бюджетінен 207,9 миллион сом бөлінеді.

Республиканың бірешыра кәсіпорындары мен шаруашылық ұйымдарында айналыс қаржыны пайдалану жақсарды, товар-материалдардың айналымы тездетілді, мұның нәтижесінде мемлекеттің едәуір қаржысы босатылды. Мұнымен бірге көп министрліктердің кәсіпорындары айналымды шабаңдатып, өндіріс үшін басы артық және қажетсіз материал, шикізат, отын және даяр өнім запастарын жасайды, олардың өздерінің айналымды қаражаты күрделі құрылыс қажетіне және берешекті өтеуге жұмсалады.

Жергілікті сауда орындары берешекті өтеуге 33,5 миллион сом айналыс қаражат жұмсады, яғни бұл айналыс

мұнан тиісті қорытынды шығармай, өздерінің қарамағындағы кәсіпорындар мен мекемелердің жұмысында тағыда көптеген елеулі кемшіліктер болуына жол берді.

Республиканың Ауыл шаруашылығы министрлігі 1951 жылы жоспар бойынша белгіленген 9 зоотехниялық-малдәрігерлік участка, 32 зоотехникалық-малдәрігерлік пунктті және 2 ет-бақылау станциясын ұйымдастырмады. Кәзіргі зоотехникалық-малдәрігерлік орындарында 334 мал дәрігері және 828 зоотехниктер мен мал фельдшерлері жетіспейді. 1951 жылы республиканың Мемлекеттік бюджеті бойынша ауыл шаруашылығын өркендету жұмыстарына берілген қаржы небәрі 89,4 процент пайдаланылды.

Қазақ ССР Совхоздар министрлігінің совхоздары 1951 жылы мал шаруашылығын өркендету жоспарларын орындамады, малдың көп шығын болуына және мал шаруашылығының өнімі аз болуына, мал шаруашылығы мен егін шаруашылығында жоєпардан тыс қаржы жұмсалудына, мемлекет қаржысының орынсыз жұмсалудына, финанстар және смета тәртібінің бұзылуына жол берді.

Қазақ ССР Ауыл шаруашылығы министрі депутат Мәмбетов және Қазақ ССР Совхоздар министрі депутат Ивандаев ауыл шаруашылығы және совхоздар орындарының жұмысындағы кемшіліктерді жойып, шаруашылықта қатаң мемлекеттік тәртіп орнатуға, финанстар тәртібін бұзушылықты біржолата жоюға тиіс.

Барлық ауылшаруашылық дақылдарының шығымдылығын одан әрі арттыруды, қоғамдық мал шаруашылығын өркендетудің мемлекеттік жоспарын республиканың әрбір колхозы мен совхозында ойдағыдай орындауды, тұрақты жемшөп базасын жасауды көздейтін бүкілхалықтық күресті ұйымдастыру — ауылшаруашылық орындарының, ауыл шаруашылығы еңбекшілерінің және мамандары-

ағарту орындарынан депутаттары Советтерінің теттерінен бұл қаржыны уақылылығының жоспары бойынша белгіленген орындау жолына толық пайдалануға күнбе-күнтіп отыруды талап етеді.

Оқу министрлігі, оқу орындары, еңбекшілер депутаттарының комитеттерінің атқару комитеттері бойынша белгіленген жұмыстары үшін әлі де күрес жүргізбей, бюджет көптеген қаржыны жай пайдаланбай отырғанын 1951 жылы бюджет бақылаушы орындары қажетіне бөлінген тау облысында небәрі 9,4 процент, Қызылорда облысында 9,4 процент, Қазақстан облысында 9,4 процент, Семей облысында 9,4 процент, Қостанай облысында 9,4 процент пайдаланылды.

Қазақ ССР Оқу министрінің баев және еңбекшілер депутаттарының комитеттерінің атқару комитеттерінің қаржы жұмысын мейлінше жақсартуға тиіс. Мемлекеттік бюджеттен халық ағартуға берілген қаржының толық пайдаланылуын талап етеді.

1952 жылы ғылыми-зерттеу жұмысын одан әрі өркендету жеткен берілетін қаржы беріледі.

Мәдени-ағарту орындарына 74,6 миллион сом бөлінеді, мәдени-ағарту орындарына 10,8 миллион сом, балалар оқу орталықтарына 1,4 миллион сом бөлінеді.

Мемлекеттік бюджет бақылаушылық сақтау қажетіне бе

Қазақ ССР-інің 1952 жылға арналған Мемлекеттік бюджетінің шығысы

Депутат жолдастар! Республиканың 1952 жылға арналған Мемлекеттік бюджетінің шығысының жалпы көлемі, жорықта айтылғаныдай, 4.427,5 миллион сом мөлшерінде белгіленді. 1951 жылмен салыстырғанда, бюджеттің шығысы 410,1 миллион сом, яғни 10,2 процент көбейтті.

Бюджет бойынша берілетін қаржының жалпы көлемі Қазақ республикасының 1952 жылға арналған халық шаруашылығының мемлекеттік жоспары орындалуына қамтамасыз етеді. Мұның өзі партияның, үкметтің және ұлы Сталиннің мемлекеттік Қазақстанның халық шаруашы-

РЕДАКЦИЯ МЕН ОБЛЫСТЫҚ ГАЗЕТТЕР БАСПАСЫНЫҢ АДРЕСІ: Қазақ ССР, Петропавл қаласы, Петренев көшесі, 92-үй. ТЕЛЕФОНДАР: редактор — 1-86, редактордың көмегі — 1-87, редакцияның баспа бөлімі — 1-88, редакцияның бухгалтерлік бөлімі — 1-89, редакцияның редакторлық бөлімі — 1-90, редакцияның редакциялық бөлімі — 1-91, редакцияның редакциялық бөлімі — 1-92, редакцияның редакциялық бөлімі — 1-93, редакцияның редакциялық бөлімі — 1-94, редакцияның редакциялық бөлімі — 1-95, редакцияның редакциялық бөлімі — 1-96, редакцияның редакциялық бөлімі — 1-97, редакцияның редакциялық бөлімі — 1-98, редакцияның редакциялық бөлімі — 1-99, редакцияның редакциялық бөлімі — 1-100. КОРЕКТОРЛАР БЮРОСЫ — 4-39 Газет баспасы — 0-22, газет табыс етілмесе — 0-23, газет табыс етілмесе — 0-24, газет табыс етілмесе — 0-25, газет табыс етілмесе — 0-26, газет табыс етілмесе — 0-27, газет табыс етілмесе — 0-28, газет табыс етілмесе — 0-29, газет табыс етілмесе — 0-30, газет табыс етілмесе — 0-31, газет табыс етілмесе — 0-32, газет табыс етілмесе — 0-33, газет табыс етілмесе — 0-34, газет табыс етілмесе — 0-35, газет табыс етілмесе — 0-36, газет табыс етілмесе — 0-37, газет табыс етілмесе — 0-38, газет табыс етілмесе — 0-39, газет табыс етілмесе — 0-40, газет табыс етілмесе — 0-41, газет табыс етілмесе — 0-42, газет табыс етілмесе — 0-43, газет табыс етілмесе — 0-44, газет табыс етілмесе — 0-45, газет табыс етілмесе — 0-46, газет табыс етілмесе — 0-47, газет табыс етілмесе — 0-48, газет табыс етілмесе — 0-49, газет табыс етілмесе — 0-50, газет табыс етілмесе — 0-51, газет табыс етілмесе — 0-52, газет табыс етілмесе — 0-53, газет табыс етілмесе — 0-54, газет табыс етілмесе — 0-55, газет табыс етілмесе — 0-56, газет табыс етілмесе — 0-57, газет табыс етілмесе — 0-58, газет табыс етілмесе — 0-59, газет табыс етілмесе — 0-60, газет табыс етілмесе — 0-61, газет табыс етілмесе — 0-62, газет табыс етілмесе — 0-63, газет табыс етілмесе — 0-64, газет табыс етілмесе — 0-65, газет табыс етілмесе — 0-66, газет табыс етілмесе — 0-67, газет табыс етілмесе — 0-68, газет табыс етілмесе — 0-69, газет табыс етілмесе — 0-70, газет табыс етілмесе — 0-71, газет табыс етілмесе — 0-72, газет табыс етілмесе — 0-73, газет табыс етілмесе — 0-74, газет табыс етілмесе — 0-75, газет табыс етілмесе — 0-76, газет табыс етілмесе — 0-77, газет табыс етілмесе — 0-78, газет табыс етілмесе — 0-79, газет табыс етілмесе — 0-80, газет табыс етілмесе — 0-81, газет табыс етілмесе — 0-82, газет табыс етілмесе — 0-83, газет табыс етілмесе — 0-84, газет табыс етілмесе — 0-85, газет табыс етілмесе — 0-86, газет табыс етілмесе — 0-87, газет табыс етілмесе — 0-88, газет табыс етілмесе — 0-89, газет табыс етілмесе — 0-90, газет табыс етілмесе — 0-91, газет табыс етілмесе — 0-92, газет табыс етілмесе — 0-93, газет табыс етілмесе — 0-94, газет табыс етілмесе — 0-95, газет табыс етілмесе — 0-96, газет табыс етілмесе — 0-97, газет табыс етілмесе — 0-98, газет табыс етілмесе — 0-99, газет табыс етілмесе — 0-100.